

לשוננו לעם

עורכים: א' אברונין, מ' אזרחי וי' פרץ

מתוך

כרך א, חוברת ד, תש"ו

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

אגב קריאה

„אנו מעלים מן האוב את הזמ־
זום“ („היכן אותה דרך?“ „הארץ“ 9.8
1945). אין אדם מעלה מן האוב איזה
קול שהוא, אלא האוב משמיע קול עמום,
כאלו עולה מן הארץ, והקוסם, בעל האוב,
מעלה על ידו את המת מקברו, כעדות
הכתובים: „ושפלת מארץ תדברי והיה
כאוב מארץ קולך“ (ישעיה כ"ט, ד')
„ויבאו (שאול ואנשיו) אל האשה לילה ויא־
מר קסמי נא לי באוב והעלי לי אשר
אומר אליך“ (ש"א כ"ח, ח').

ב) „רות המואביה! אלו מצאוך היהודים
הגרמנים, יושבי החוילה הלבנה, קוטפת
דליות מטופחות בגינתה (הפיזור
שלי—א) היו ממהרים לצלצל לתחנת המש־
טרה המקומית, מגישים תלונה על איזה

אראבערין העושה שמות בפרי עמלם" (שם, שם). לצערנו עלינו להעיר, כי אלו קרה כדבר הזה, היה השופט היודע דיגי לקט ושכחה, פרט ועוללות שהתורה הפקירתם לגר, ליתום ולאלמנה (ע' פאה הפרקים ו, ז), מחייב את רות להשיב את הגזלה או לשלם תמורתה, שכן על דליה מטופחת יפה לא היתה מעולם רשות ליד העני והגר. על כגון דא אומר התלמוד: אם קרית לא שנית.

ג) ו"את מלך העי תפשו ח"י" (יהושע ח', כג). "ויתפש את אגג מלך עמלק ח"י" (ש"א טו, ח.). "אם לשלום יצאו תפשו ח"י" (מב, י, יד). הבאתי פסוקים אלה להוכיח, שבמלות המצב שומרת הלשון על ההתאמה במין ובמספר, ומשובשת היא אפוא הכותרת ב"הארץ" 11.8 "נשרף ח"י" בעת נקוי בגדיו בבנוזין", כי לא "חיים" נשרף אלא ח"י. וכן מדייק ביאליק וכותב: "ויט וישק כנף היום וירד ח"י אל פי התהום" (בערוב היום) — ח"י ולא ח"י! וכן צריך לקרוא באבות (פרק ג, ב): אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו ח"י בלעו (ב' ל' קמוצות ע' בשורק). כאן נכון לומר ח"י ברבוי מפני איש את רעהו, כמו "נבלעם כשאל חיים" (משלי א, יב) — הנקוד בלעו (ב' שואית ל' קמוצה ע' בחולם) שבסדורים משובש. כך (בלענו) מנור קד בסדורו של ר"ז יעבץ וכן מנקד הפרופ' שטראק.